

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

REDACIÓ y REDACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 29, bot. a. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

SOCIALISME CATÓLICH.

SOCIALISME y catolicisme son dos termes que sembla, a primera vista, que bramant de trobarse junts y no obstant, a copia de distincions y de sutilesas han arribat a entendre y fins a sortir al carrer anant de brasset.

No vull dir, ni molt menos, que tots los socialistas sigan catòlics, ni tots los catòlics socialistas, per més que 'ls catòlics hajan rebut la consigna de alentar y favorir las aspiracions socialistas del poble treballador, a reserva de pescar en riu revolt y enterbolit. Es la mònica de aquesta gent: calar foc al paller, per aprofitar las cendras.

A Alemania hi ha un partit catòlich socialista poderós: a Fransa, sense tenir lo poder que a Alemania, lo partit socialista catòlich se remou molt y treballa ab gran acúvitat, per veure si destrueix la República y restableix lo despotisme absolutista.

Ja se sab: los catòlics son capassos de transigir ab tot, menos ab la llibertat.

La llibertat qu' enalteix al home, que 'l dignifica, que 'l indueix a emanciparse de totas las tiranias, de totas preocupacions, de la sumissió muda, y de la obediencia cega; la llibertat humana será sempre combatuda encarnissadament pels catòlics, que aspiran a dominar al mon, mal tingan de sumirlo en l' oprobio y la ignorancia.

No sembla sino que li digan al obrer:—Converteix-te en burro y nosaltres t' omplirém la menjadora.

Y ab quin atany s' esforcen en demostrar que la Iglesia ha sigut sempre socialista!

Girant los ulls a la Iglesia antigua, la dels anacoretas y la dels predicadors, ressucitan textos que poden competir ab las espatotxadas del més desenfrenat enemich del ordre social.

Aixis diuen ab nosé quin sant: «lo rich es un lladre.» Y atgeixen ab l' Evangeli: «Menos fácil li será a un rich entrar al cel, que a un camell passar per lo forat de una agulla de cusir.»

Ab aquestas y altrás doctrinas, s' estiran, se quadran y exclaman ab accent doctoral:

—Eh, ¿qué tal? ¿Som ó no som amichs dels pobres treballadors?

Y obran los brassos pera rébrels en ells y otegarlos.

Pero, la veritat siga dita, l' olor d' encens, d' oli de llantia y de cremallot de ciri retrau als fills del treball, los quals senten repugnancia de acostars'hi, y veient los las unglas, diuen:—Ja t' coneix aucell, que t' dius esparver.

Tant es que risquin com que rasquin: no s' hi deixaran caure.

Precisament los textos y sentencias dels Pares de aquella Iglesia primitiva, tan desinteressada y tan austera, no tenen ara aplicació possible, dadas las inclinacions materialistas y epicúreas dels que avuy cultivan la religió, com cultivarian un camp qualsevol pera treure'n fruits pel seu regalo.

La Iglesia antigua abominava als richs: la Iglesia moderna procura acostars'hi y trauren tallada. Los sacerdots de la Iglesia antigua eran humils, fugian de las comoditats de la vida com d' una mala temptació, anavan descalços pel mon, miravan sempre 'l cel, y si alguna vegada fixavan los ulls en la terra era sols per malehir y condemnar las iniquitats que s' hi cometian... ¿Son aixis los sacerdots del dia?

La Iglesia avuy alenta com ningú la diferencia de classes.

Desde 'l moment que té tarifas per tots los serveys que presta, imita y emula a las empresas mercantils, dedica-das al negoci.

¿Per qué sino ha de enterrar als pobres per amor de Déu, mentres dedica als richs suntuosos y solemnes funerals, ab músicas y canturias, repichs de campanas, túmols y draps de dol, grans lluminarias y teta mena de pompas y ostentacions mundanas? ¿Acas, després de la mort, la naturalesa no 'ns fa a tots iguals?

¡Ah! Es que 'ls richs poden pagarho y 'ls pobres no.

L' home més virtuós, si es pobre, se 'n va sol y abandonat al cementiri. L' home més depravat, si es rich, se 'n hi va, acompanyat de tot lo clero, que vesteix sas millors galas y canta sas oracions més fervorosas.

Y aixis succeeix en tots los actes, desde que l' home naix, fins que se 'n va del mon: en los bateigs, en los casaments, en los funerals, sempre l' odiosa diferencia de classes: sempre 'l diner orgullós, repetint aquella dita vulgar:—Pagant, sant Pere canta.

Y son los que aixis procedeixen los que intentan seduhir y atreure's a las classes desvalgudas?

Els mateixos, dintre de la seva vida orgánica ¿quin modelo ofereixen d' organizació social, que pugua tentar y servir d' exemple al poble treballador?

No hi ha un cos més apegat que la Iglesia a las gerarquias y preeminencias. Dintre de la Iglesia existeixen los alts dignataris, los poderosos prebendats y la massa desheredada: per un costat los burgesos que monopolisan los millors bossins; per atra part los infelissos capellans do missa y olla que apenas poden viure, si no se separan de la seva missió cristiana.

¡Vaya una autoritat que tenen ells per arreglar las diferencias sociales, quan no han sabut arreglar ni las sevas!

Tots aquests arguments saltaran sempre a la cara de aquests enganyosos redemptors de las classes treballadoras. Si volen adquirir prosélits, comensin predicant ab l' exemple.

D' altra manera tindrem dret a creure que procedeixen de mala fe y ab miras interessadas.

Perque aixis com avants deyan: «Després de la República, vindrem nosaltres»; avuy qu' están convenuts que la República sería l' ordre, la lley y la prosperitat

del pais, mudan de cantada y tot ho esperan de la Revolució social.

Al fi son corps y necessitan carn morta per engreixarse.

Pero 'l poble 'ls coneix y sabrá esquivarlos.

P. K.

El País de Madrid, tot blasonant de zorrillista, fa 'l joch dels conservadors, defensantlos a peu y a caball, y atacant als liberals ab un ardor y un entusiasme, digne sols de qui ha vengut l' ànima al diable.

Allà ell. De sobras sabem los espanyols, que l' únich País capás de apoyar a n' en Cánovas, may será 'l País

de carn y ossos, sino aquest altre País de paper d' estrassa.

Diuen los conservadors: «Las manifestacions que s' dispensan a n' en Sagasta recauhen en desprestigi del poder real.»

Quan en Sagasta va enterarse de aquest concepte estampat en un periódich de la clica, exclamà:

—«¡Aixó es una intamnia!»

Ja trona.

Los socialistas reunits a Bilbao, prengueren un acord digne de ser conegut. Tal es lo de que 'ls obrers del partit socialista lluytin en las próximas eleccions, presentant candidats propis allà hont pugan, y apoyant als més liberals allà ahont no se 'n presentin de propis, com protesta contra 'ls conservadors.

Aplaudim aquesta conducta, que no pot ser més acertada.

Lo partit conservador... ¡voilà l' enemich!

Si passa una professó ó qualsevol moixiganga mística y no tenen voluntat de descubrirse, girin de carrer ó fiquinse a una casa.

Lo tribunal suprem acaba de dictar una sentencia; condemnant a un subjecte que no s' havia descobert al pas de una professó, considerant que havia ofés los sentiments religiosos.

Publico aquesta noticia, tant perque 'l lector visca previngut, com per donar feyna a las majordonas. Perque no hi haurá capella que al llegirla no reventi la sotana de satisfacció.

Entre 'ls abusos irritants que s' exerceixen contra las sutertas classes obreras, cap com lo que va expressat en lo següent párrafo de una carta que publica un periódich:

«En l' Atmetlla de Merola s' ha prohibit als operaris

sortir de las murallas tots los dias menos los diumenjes al mati, y encare després de haver assistit a la missa que se celebra en la iglesia de la colonia, impedintse no sols als despedits, sino a tot viatjer que penetri en la dita colonia, si no té permís del fabricant.»

Aixó es lo feudalisme ab tots los seus abusos é iniquitats. Ja casi no falta siro que s'estableixi 'l dret de cuixa.

Lo nostre amich Joan Deu, l' heroe oloti que tan va distingirse en sas campanyas contra 'ls carlins, y que mereix l' honor de ser odiat de tota la canalla de boyna y de barret de teula, acaba de ser victima de un nou atentat.

Lo dia 24 de agost del any últim intentaren assessorar-lo, armantli una emboscada, prevalguts los assessors de la foscor de la nit.

Lo dia 24 de agost de aquest any, li han calat foch a la casa que habila.

¿Qui son los criminals? L' amich Deu no ho sab. Pero devegadas pel fil se treu lo capdell. En Deu tenia un mosso, aquest mosso era molt bon cristià, tant que tornant un dia de confessarse 's despedi, dihent que no podia servir més en aquella casa.

¿Si será veritat qu' en certas butxacas de sotana no sols hi ha la inofensiva capsa de rapè, sino també la capseta de mistos del incendiari!

Al jutje de Olot li correspón averiguarho.

Grans festas a Bilbao ab motiu de la botadura del barco *Infanta Teresa*. Pero si més aparatosas, no han sigut de molt tan cordials com las dedicadas a n' en Sagasta.

Algúns temian que D. Antón sigués objete de demostracions de cert caracter.

Pero no va succehirli res. Los bilbains van aparentar que no 'l veyan. Li van perdonar la vida.

La conducta de Bilbao fou per mi molt acertada: las mostrars d' indiferencia son pitjors que una xiulada.

Fins los pobles de las Provincias vascongadas més tatejats de carlins van tenir per en Sagasta expressivas mostrars de conideració y d' entusiasme.

A Balmaseda, la banda de la població 'l va rebre als acorts del himne de Riego. Per cert que per tocarlo, 'ls músichs no separavan la vista de las soltas, com si 's tractés de una composició desconeguda.

Bó es que 'l toquin: tocantlo, tocantlo hi anirán trobantli 'l gust.

Succeheix ab l' himne de Riego com ab la llibertat: una vegada s' ha tastat, no 's vol res més.

En Jovellar, aquell general de las giravoltas, que aixís que acaba de despedir a n' en Sagasta se'n va a esmorzar ab en Cánovas, troba que la coalició electoral es una idea massa extremada, y qu' en Sagasta, qu' es un home sensat, no podrà patrocinarla.

Ja tenim, donchs, un argument més en favor de la coalició.

¿Los traydors no la volen? Senyal que la temen. Y si la temen, motiu de més per ferla.

Son tan onerosas las condicions que Inglaterra ha imposat a Portugal en lo tractat que acaba de firmarse entre 'ls dos pabissos, que molts portuguesos, roigs de vergonya y de indignació pensan naturalisarse espanyols.

Es aquesta manera com un'altra de realisar la unió iberica: que tots los portuguesos se fassan espanyols, ó que tots los espanyols nos fem portuguesos.

Pero encare sería millor que 'ls uns y 'ls altres nos fessem republicans. Un matrimoni republicà entre dos pobles que s' estiman es la cosa més facil del món: los nuvis, disposan de eils ab tota llibertat. En cambi, haventhi monarquia, tot son dificultats y entranachs. Los *quetos* may hi venen bé, y al últim los nuvis se moren de consunció, de fastidi-ó de velle-a.

Lo ministre de Marina, Beranger, té decidit encarregar a Inglaterra la construcció dels nous barcos.

No ho olvidém: Y en las próximas elecciones fem de manera que suri una gran majoria d' oposició, que li diga:

—Sr. Beranger: si vol cobrá 'l sou, entenguis ab los *inglesos*.

En Sagasta visitarà Barcelona a últims del corrent mes.

Ja no dihém res als elements liberals, los quals, tractantse de D. Práxedes, farán lo que deuen per obsequiarlo.

Als republicans nos dirigim, segurs de que trobarán una forma, no precisament de agassaljar a n' en Sagasta, sino de donar a ne 'n Cánovas la gran enrabiada del sigle.

No olvidém que hi ha medis de jugar per taula, ni tampoch que una vegada un envejós plé de despit, va reventarse.

CARTAS DE FORA.—¡Batalla de rectores! Se celebrava a Martaró la distribució de premis a la virtud durant la festa de las Santas; y 'l rector de Santa María pronunciá un discurs

plé de inconveniencias, que causá general desagrado. Pregué las cartas lo rector dels Escolapios, y 'l discurs que aquest pronunciá 's vejé molt aplaudit. Desde llavors lo rector de Santa María que fá bigotís, y no sols no saluda al seu colega, sino que quan passa per davant de la iglesia de Santa Ana, ahont resideixen las Escuelas pías, ni menos se treu la teula per saludar al establiment rival. ¿No hi haurá cap poeta mataroní qu' escriga un sainete ab lo titol de *Batalla de ruch-torts?*

Lo rector de Suria s' ha posat uns enredos al cap, que si no hi posa remey, li poden costar la vida. «Lo millor que pot fer, diu nostre corresponsal, es donar poch menjar y una mica més de treball als vicaris, y llavors no findrán ganas potser de anar a buscar tanta ronya al Centro católich, dividit avuy en dos partits, que 'l día menos pensat farán pinyas pel carrer. Mediant certa abstinencia 'ls aludits vicaris s' entretindrán a buscarse 'l brenar en una casa ó altra, y ab lo qu' estalvihi 'l rector podrà comprar una barreta de sal cristalina, y aixís no haurá de tirar pessichs de sal sobre 'ls infants que li portin a batejar, als quals acostuma a tractarlos com qui amaneix una plata d' escarola.»

Lo rector de Llorens, a las nou de la nit, sembla qu' estava esperant a una noya de Bañeras, per confessarla sota de un arbre. Sortí la noya; los joves de Bañeras, que tenian esment de lo que anava a succehir, la seguiren dissimuladament, y en lo moment de anarse a reunir ab lo bulto negre que 'l esperava las empengueren contra la parella a cops de pedra, privant tal vegada al cel, de la edificació de un ángel, perquè lo qu' es la penitenta hauría sortit absoluta.

Lo mateix rector de Llorens, que arribará a ferse famos entre 'ls més famosos, a despit de las lleys de sanitat y de las ordres que té rebudas de la autoritat local, entrá 'ls difunts a la iglesia avants d' enviarlos al cementiri. Vegi 'l gobernador de la provincia de Tarragona las providencias que s' han de pendre contra aquest ensotanat conculcador de las lleys.

LA NOSTRA ESQUADRA.

Tragi-comedia en tres actes, representada ab deplorable éxit en diversas ocasions.

ACTE PRIMER

La botadura.

En qualsevol astillero, un públich entusiasmat espera 'l moment solemne, ab frenética ansietat. Allá tribunas guarnidas ab banderas y pendóns, aquí deu archs de triunfo plens d' hermosas inscripciones...

La impaciencia dels que esperan casi no 's pot contenti: la multitud se belluga...

¡Ara, ara, ja son aquí! —Va a botarse un nou crucero, un nou vigilant naval, que ha de passejá ab fieresa lo pabelló nacional.

La comitiva s' acosta al peu del casco monstruós, una má talla l' amarra y 'l barco 's mou magestuós. —Ja está! Ja tenim gronxantse sobre las ayguas del mar lo guarda'or de las glorias del Callao y Trafalgar!

(Lo públich se surt de mare, victorejant ab calor y alguns, dreis dalt del assiento, cridan:—¡Que salga el autor!)

ACTE SIGÓN.

¡Quartos!

Ja s' hi han posat las calderas, las máquinas colossals, los tubos llansa-torpedos, las plataformas, los pals... Té tres capas de pintura, los canóns de reglament, dotze bóts suplementaris y velamen suficiént.

Los constructors del crucero no caben en si d' orgull... ¡Quin barco més admirable! ¡quin gust han tingut! ¡quin ull! Acabada ja la feyna, donat l' últim cop de má, treuhen un pilot de comptes y 's disposan a cobrá.

—Ns creyám que costaría uns tres milions; pero a fi de deixá un barco conforme, 'ns hem hagut d' excedi.

—¿Quánt val, donchs?—Una miseria: lo doném per l' últim preu. ¡Cinch milions de pessetetas! Vingan prompte y farém creu.

(Lo públich troba la cosa un xich dura de pelar: pero diu ab ayre serio: —¡Qué hi farem! S' ha de pagar.)

ACTE TERCER.

La proba.

Fa un any de la botadura. Va a ferse en aquest moment la proba del nou crucero, per veura si está corrent. Ja fuman las xameneyas,

ja las anclas s' han alsat, ja l' hélice bat las ayguas com un tiburón lligat. ¡Ja surt del port! ¡Contempléulo perdentse ja en l' horisó... ¡Veyám dintre d' una estona qué dirá la comissió! ¿Qué diu?—Que la gran fragata que tants milions ha costat, es pitjor que una carrossa, un cubell fet y pastat. Balandreja com un diable, camina a pas de cargol, lo blindatje no té forsa, la máquina es un bunyol... En conclusió: es un crucero fet tot ell tan al revés, que si 'l deixém que s' allunyi potser no 'l veurém may més...—

(Lo públich cau tot en basca davant d' aquest gran fracás, y 'ls pochos que encara s' aguantan, se'n van... ab un pam de nas.)

C. GUMÁ.

DOS CONFLICTES.

Ins ara a Barcelona hi havia una catedral, que baix lo punt de vista del frontis, no tenia cara ni ulls. Un benefactor li ha fet una cara nova; pero ha tingut tan mala má, nue més que una cara sembla una careta.

Ns ha disfresat la catedral. Pero ab aquesta disfressa passa al revés que ab las máscaras. A aquestas, a pesar de la careta, casi no la coneixém.

A la catedral, desde que porta fatxada, casi no la coneix ningú.

—¡Ay ay!—diu la gent, parantse davant de las escalas:—¿aixó es la catedral? Sembla una xacolateria.

Deu me'n guart de ficarme en llibres de ca. allerías ni de dir si la fatxada sembla aixó ó alló.

Lo únich que sé es que tot just acaban de posarhi l' última pedra y ja parlan de tirar-la a terra.

—Sí, senyor—diuhen los fanálichs pel art:—aixó no es una fatxada. Aixó es un insult a Barcelona.

No sé qué opinarán los vehíns del carrer de la Corribia, que tot lo día tenen l' *insult* al davant.

Lo cert es que la efervescencia aumenta y que a horas d' ara ningú sab si 's tirarà la fatxada a terra, ó si se li perdonará la vida: ó qué.

Un conflicte. Passém al altre.

Es curios lo que succeheix ab los grans homes. Aquí tenen a Cristófol Colón. Mentres va ser viu, n' hi van fer a l' alsada d' un campanar. Persecucions, calabossos, calumnias, una mort miserable...

Ara que qui sab ahont son los seus ossos, tot es ferli festas y passarli la má per la esquena.

Monuments aquí, monuments allá, estatuas, lápidas, aniversaris... hasta 's parla d' ferlo sant.

¿No es veritat que aixó de moment fa riure y després fa plorar... y després torna a fer riure una mica més?

Siga com vulga, ara resulta 'l que govern espanyol tracta de gastarse cinquanta mil duros dedicant un arch monumental a Colón, ab la condició de que aquest arch s' ha d' aixecar a Barcelona.

—Aquí ten m' l' altre conflicte. Arribar la noticia y comensar las barallas ha sigut tot hu.

¿Ahont s' ha d' alzar aquest arch? Tal es l' objete de la batnssa.

Hi ha dos ó trescentas opinions diverses. Un ciutadà vol que coluquin l' arch al pla de la Boquería.

—Aixís—liu—des de dalt del monument, en Colón lo veurá.

—Es inútil—replia un altre:—tampoch lo veurá, perquè 'l Colón de las Dressanas está d' esquena. L' arch en qüestió s' ha d' erigir al Saló de Sant Joan.

Com qui diu, perquè fassi companyia a aquell altre arch que hi ha y 'l consoli en sas penas.

Moltas personas son partidarias de que se 'l coluqui al Passeig de Gracia.

Pero la opinió 's gira ayrada contra semblant idea.

—¡I que la faríam bona!—diuhen molts.—¿Saben, per qué serviria un arch allí? Per enganxarhi 'ls anuncis dels teatros y penjarhi 'ls mamarratxos de la funció.

—Posémlo a la plassa de Catalunya—excláman alguns:—alló es un puesto centrich y de molta vista.

—No convé—saltan altres:—no hi volém més trastos en aquella plassa.

Interinament, ja tractan de *trasto* a un arch que encare s' ha de fer.

Hi ha qui proposa que 'l coluquin al pla de Palacio.

—¿Perqué ls toreros hi passin per sota? contestá un maliciós.

Un altre, ab instint admirable, declara que 'l siti més apropiat fora la Gran vía, prop de la Creu cuberta: lloch agreste y solitari, que en temps venider será 'l centro de Barcelona.

Pero tampoch s' accepta la idea. Y vant cayent projectes y més projectes, y 'n van sortint de nous.

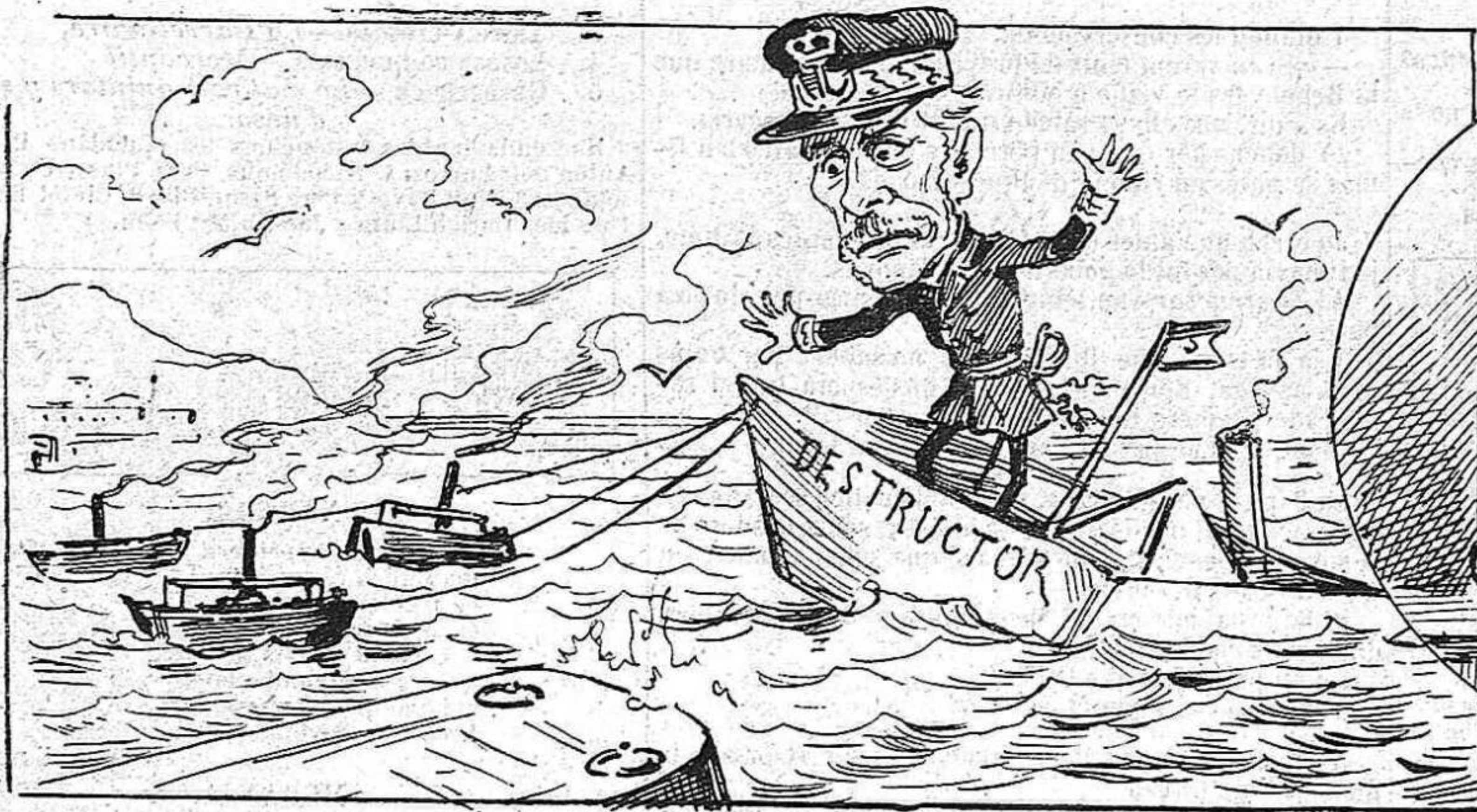
Un egoista proposa que co'quin l' arch davant de casa seva.

Un que sol tenir pensaments *elevats* opina qu' es preferible construhirlo dalt de Montjuich ó al cim del Tibidabo.

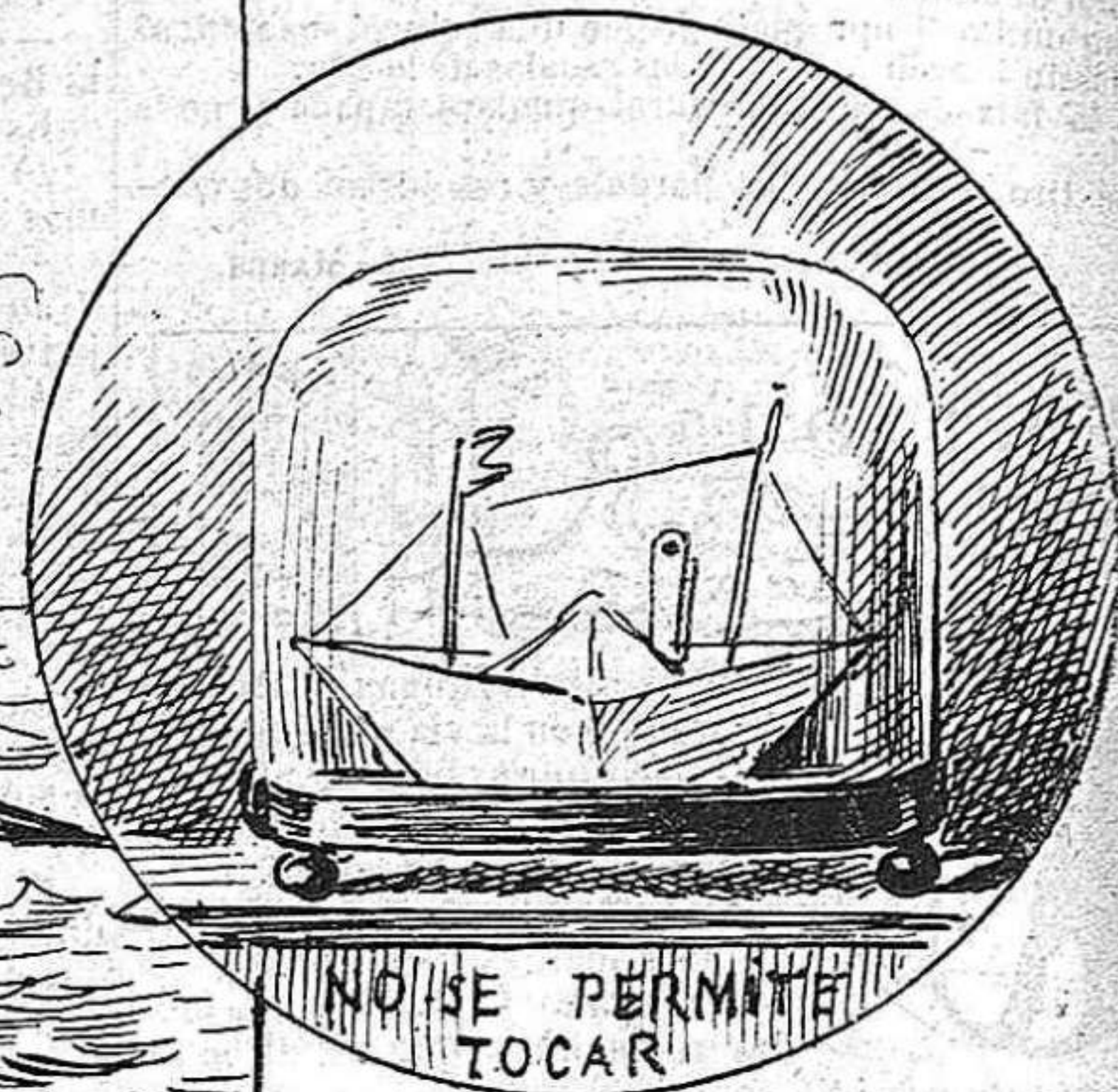
Un marino 'l voldria prop de mar.

Un melancólich lo preferiex al passeig del cementiri.

Un altre... En fi fóra cosa de may acabar. Fins hi ha fusionista adulador que proposa que aixequin l' arch al carrer de Fontanella... perquè don Francisco de Paula 's cregui que va per ell...

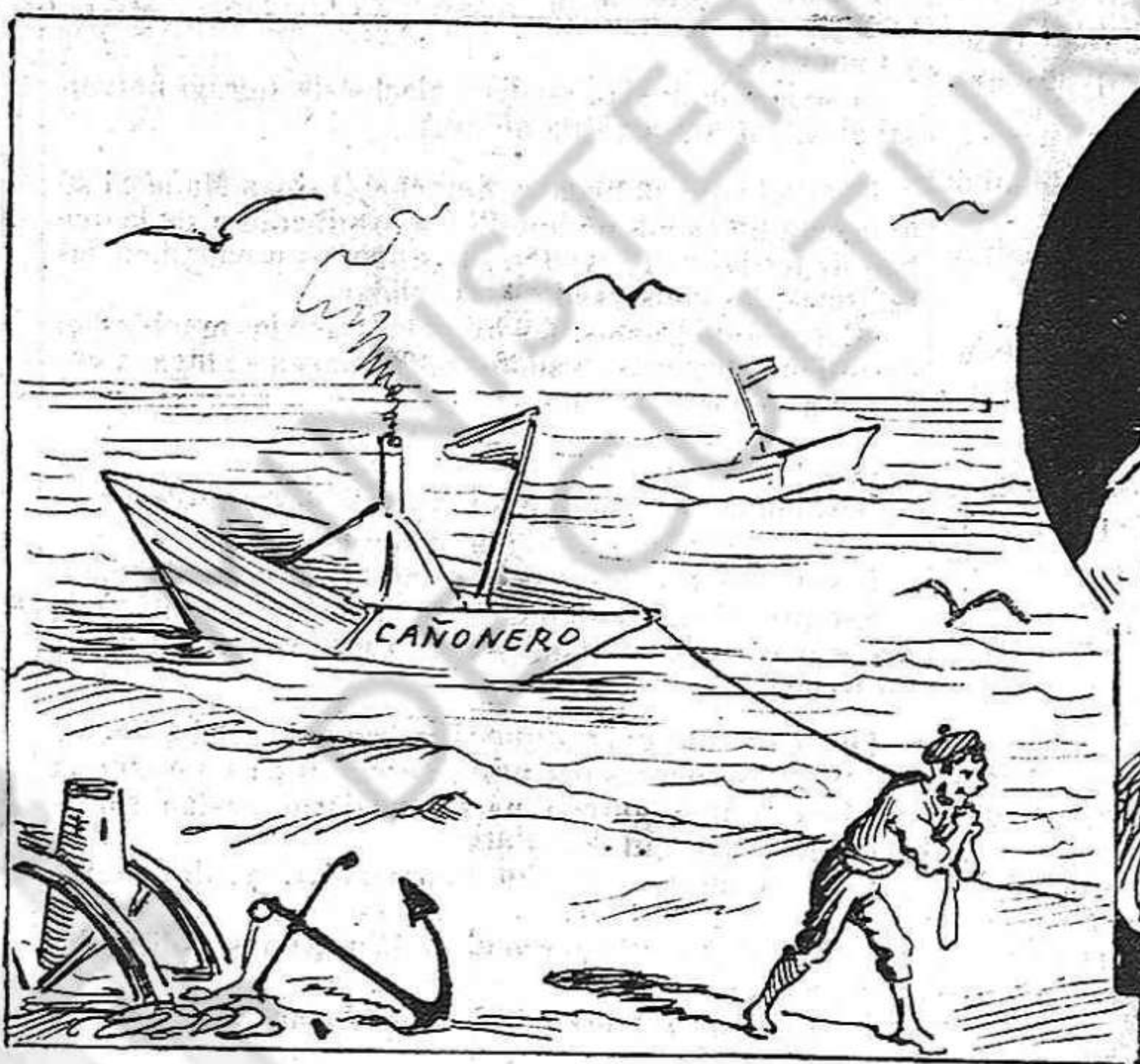
La grrran marina espanyola.
Entrada triunfal del ministre, a Bilbao.

Unich remey per evitar que la nostra marina
's perdi ó sofreixi averias.

RATERA DE MINYONAS.
(Vulgo Convent de la Punxa.)

¡Pobrets barcos! Los tenen de acompañar agafats per la maneta
com las criaturas, porque no 's perdin.

Per xó 'ls moros y molts altres
se riuben tant de nosaltres.

¡Miréuho bè ciutadans!
¡Ja havém tornat al any trenta!
¿Tornará l' any trenta... y tants?

Un jete de la conserva,
destinat á... la reserva.

